

ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z POSTĘPEM TECHNIKI NA PRZYKŁADZIE FACEBOOKA

20.1 WPROWADZENIE

We współczesnym świecie coraz więcej mówi się o stosowaniu nowych technologii, wprowadzaniu innowacji, zmianach w dotychczasowych sposobach zarządzania i produkcji. Człowiek podejmuje różne działania, które mają na celu ułatwić codzienne życie. Opracowuje się nowe rozwiązania w każdej sferze działalności człowieka zarówno tej produkcyjnej, jak i usługowej. Odbiorcy chcą towarów i usług, które będą spełniały ich coraz wyższe wymagania. Są w stanie zapłacić za nie bardzo wysoką cenę. Jednakże istnieje pewna „rzecz”, której nie można otrzymać za pieniądze. Jest nią czas. Nie można go kupić, ale można go zaoszczędzić. Odpowiedzią na potrzebę oszczędności czasu jest wykorzystanie Internetu do dokonywania codziennych czynności bez wychodzenia z domu lub miejsca, w którym się przebywa. Współczesny człowiek może komunikować się, przeglądać i wybierać różne oferty, dokonywać zakupów, a nawet realizować płatności bankowe używając Internetu. Może również zwiedzać najodleglejsze miejsca na całym świecie, przebywając w domu. Wszystkie te udogodnienia następstwem postępu technicznego, który umożliwia zaoszczędzanie czasu, wysiłku i pieniędzy. Jednakże postęp techniki przynosi nie tylko korzyści, zyski i dobrobyt. Rozwój techniczny pociąga ze sobą także negatywne skutki.

Niebezpieczeństwa i zagrożenia odnoszą się także do mediów społecznościowych. Takiego rodzaju media są technologiami internetowymi, dostępnymi też w formie aplikacji na urządzenia mobilne i zapewniającymi użytkownikom kontakt między sobą, który polega na wymianie informacji, opinii i wiedzy [14]. Współczesny człowiek bardzo dużo czasu poświęca na korzystanie z mediów społecznościowych, co jest związane ze stylem spędzania wolnego czasu. Internauci poszukują kanałów komunikacji, które zapewnią im szybki i łatwy dostęp do potrzebnych informacji oraz umożliwią sprawną wymianę wiedzy. To wszystko może zostać im zapewnione właśnie przez media społecznościowe [8]. Ponadto media przyczyniają się do podtrzymywania kontaktów z rodziną i znajomymi, zawierania nowych znajomości, a także wymiany poglądów, opinii i własnych doświadczeń. Okazały się być przełomem w interpersonalnej i biznesowej komunikacji [1, 6]. W mediach społecznościowych tworzone są grupy, które posiadają ogromną siłę sprawczą. W bardzo szybki i niekontrolowany sposób przekazują informacje na temat danego

wydarzenia, akcji lub sytuacji [2]. W niniejszym artykule omówione zostały zagrożenia, które towarzyszą korzystaniu z mediów społecznościowych na przykładzie Facebooka.

20.2 CHARAKTERYSTYKA FACEBOOKA

Facebook jest portalem społecznościowym, powstałym w 2004 roku. Założony został przez Marka Zuckerberga, wówczas 20-letniego studenta. Początkowo nazwany Thefacebook (rys. 20.1) miał być niewielkim projektem przeznaczonym dla studentów Harvardu, lecz przerodził się w największy portal społecznościowy na świecie. W pierwszych dwóch tygodniach od premiery, ponad dwie trzecie studentów dokonało rejestracji na portalu. Jednakże Zuckerberg przed wprowadzeniem Facebooka był już autorem kilku innych projektów. Stworzył Synapse Media Player, który był odtwarzaczem pozwalającym dostosować listę odtwarzania zgodnie z preferencjami słuchacza. Następnie stworzył aplikację CourseMatch, która ułatwiała studentom zapisywanie się na dane przedmioty. Był również autorem Facemash – kontrowersyjnego serwisu do oceny atrakcyjności danej osoby na podstawie zdjęć (rys. 20.2) [7, 12, 16].

Rys. 20.1 Widok strony powitalnej Thefacebook

Źródło: [9]

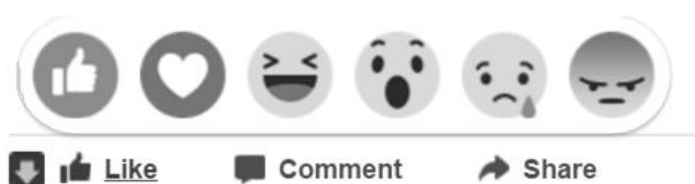

Rys. 20.2 Widok witryny Facemash

Źródło: [4]

W pracy nad Facebookiem pomagali Zuckerbergowi znajomi z uczelni – Dustin Moskowitz, Chris Hughes i Edwardo Saverin. Medium społecznościowe było i jest bezustannie rozwijane. Od 2005 roku możliwe było korzystanie z usługi Facebook Photos, a w 2006 pojawiła się mobilna wersja Facebooka. W tym samym roku wprowadzona została tablica z aktualnościami (ang. News Feed), a w 2011 roku pojawiła się oś czasu (ang. Timeline). Jednym z najważniejszych punktów zwrotnych było okno czatu, które przyczyniło się do rewolucji komunikacji interpersonalnej w wirtualnym świecie. Wreszcie, w 2009 roku wprowadzony został przycisk „Lubię to” (ang. like), dzięki któremu do potocznego języka weszły takie słowa jak: „lajki”, „lajkować”, „dać lajka”. W 2012 roku Facebook podjął decyzję o przejściu innego medium – Instagrama, który służy przede wszystkim do umieszczania zdjęć i krótkich filmików. W 2013 roku wydana została aplikacja Facebook Messenger, z której obecnie korzystają użytkownicy na całym świecie. Następnie Facebook przejął aplikację WhatsApp [7, 12, 16].

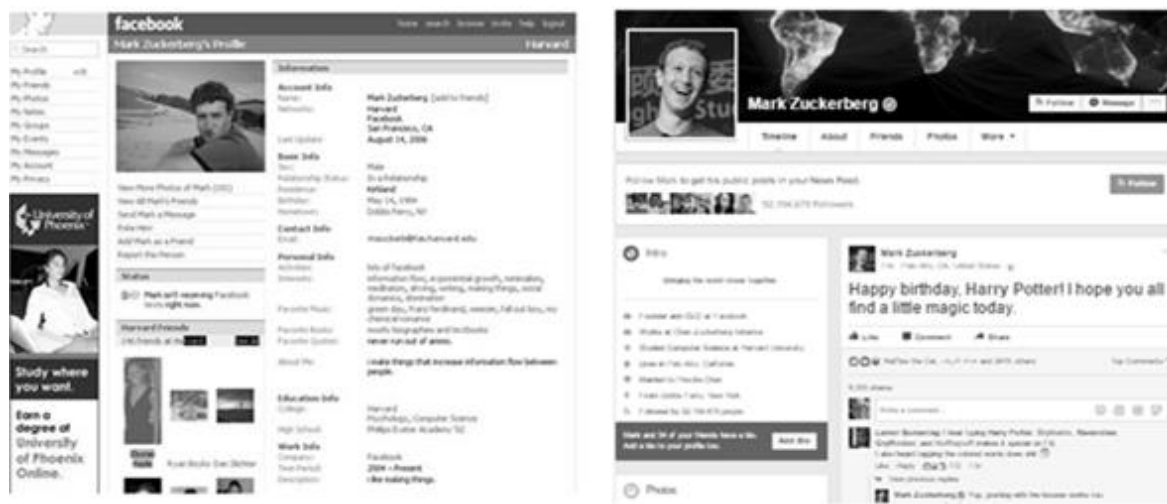
Obecnie Facebook oferuje wiele innych usług i stwarza różne możliwości. Przykładowo, serwisy internetowe mogą łączyć się z nim (tzw. funkcja Facebook Connect). Ponadto, użytkownik może napisać własny program na wewnętrznej platformie aplikacji internetowych. Facebook oferuje także technologię Top stories, pozwalającą na spersonalizowanie informacji na tablicy. Dzięki wprowadzonym innowacjom, Facebook umożliwia konstruowanie inteligentnego kanału z informacjami, bazującego na aktywności, polubieniach i zainteresowaniach użytkownika. Jedną z istotnych funkcji Facebooka jest tworzenie własnej strony FanPage, która nie wymaga logowania się w celu otrzymania dostępu do treści na niej zawartych. Dzięki FanPage’owi możliwe jest gromadzenie fanów danej firmy, marki lub osoby oraz dostarczanie im nowości i aktualności na dany temat. Może on być również tworzony dla wybranego produktu, imprezy, konferencji, koncertu lub dowolnego innego wydarzenia. Do najnowszych osiągnięć należy również Mój Dzień oraz rozszerzenie przycisku polubienia o inne reakcje (rys. 20.3) [7, 12, 16].

Rys. 20.3 Reakcje rozszerzonego przycisku „Lubię to”

Źródło: [3]

Ogromny sukces Facebooka oraz pomysłowość, kreatywność i przedsiębiorczość jego twórcy przełożyła się oczywiście na ogromny majątek. Obecnie Mark Zuckerberg znajduje się na piątym miejscu w rankingu najbogatszych ludzi 2017 roku na świecie zgodnie z doniesieniami amerykańskiego dwutygodnika Forbes [5]. W chwili obecnej (dane z lutego 2017 roku) Facebook liczy 1,7 miliarda użytkowników rejestrujących się z całego świata, z czego codziennie jego witrynę odwiedza około miliard osób. Szacuje się, iż każdego miesiąca użytkownicy wgrywają miliard nowych zdjęć oraz 10 milionów filmów. Ponadto, miesięczna liczba odsłon Facebooka wynosi około bilion (10¹²) [7, 12, 16]. Na rys. 20.4 przedstawione jest porównanie strony profilowej Facebooka w roku 2006 i 2017.

Rys. 20.4 Porównanie strony profilowej Facebooka w roku 2006 i 2017

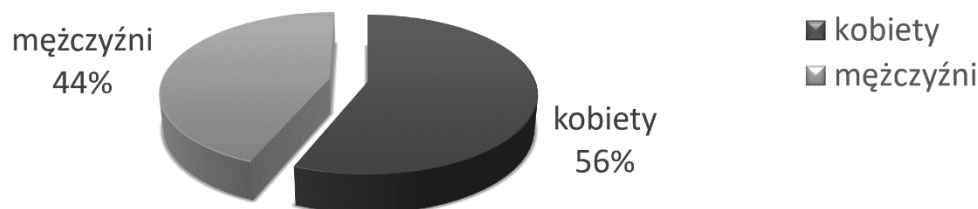
Źródło: [3]

20.3 CHARAKTERYSTYKA BADAŃ

W roku 2017 zostały przeprowadzone badania ankietowe dotyczące najpopularniejszego medium społecznościowego, którym jest Facebook zgodnie z danymi z badań z maja 2017 roku, udostępnionymi przez portal DreamGrow w rankingu 10 najpopularniejszych portali społecznościowych pod względem wizyt [15]. Metodą badawczą była ankieta Internetowa, która składała się z 20 pytań. 19 pytań było zamkniętych z możliwością odpowiedzi zarówno jednokrotnego, jak i wielokrotnego wyboru. Badania zostały przeprowadzone na dużej próbie badawczej liczącej 123 osoby. Ankieta składała się z pytań dotyczących aktywności, przyzwyczajajen i zwyczajów związanych z korzystaniem z Facebooka. Ponadto, poruszone zostały tematy uzależnienia od Facebooka, emocji, samopoczucia i odczuć w stosunku do medium społecznościowego, a także motywacji i przyczyn ulegania modom i zwyczajom facebookowym.

W niniejszym artykule zaprezentowane i mówione zostały wyniki jednego pytania przeprowadzonej ankiety. Było to ostatnie pytanie, które miało charakter otwarty. Dotyczyło podania przykładowego zagrożenia lub zagrożeń, które niesie za sobą Facebook. Autor ankiety spodziewał się otrzymania od respondentów podobnych odpowiedzi na postawione pytanie. Jednakże analizując odpowiedzi ankietowanych okazało się, iż byli w stanie zidentyfikować ogromną liczbę zagrożeń związanych z korzystaniem z wspomnianego medium społecznościowego. Odpowiedzi respondentów stworzyły bardzo ciekawy i istotny zbiór zagrożeń wynikających z postępu techniki w obszarze tzw. social media. W niniejszym artykule przedstawiono wyniki otrzymane na podstawie wspomnianego jednego pytania ankietowego. Odpowiedzi zostały posegregowane oraz zinterpretowane i wzbogacone o osąd autora. Dzięki tej części ankiety możliwe było pozyskanie nowej wiedzy na temat zagrożeń korzystania z Facebooka. Uzyskane wyniki i wnioski z badań miały na celu zwiększenie świadomości na temat negatywnego wpływu najpopularniejszego medium społecznościowego na codzienne życie człowieka oraz wiedzy w obszarze mediów społecznościowych.

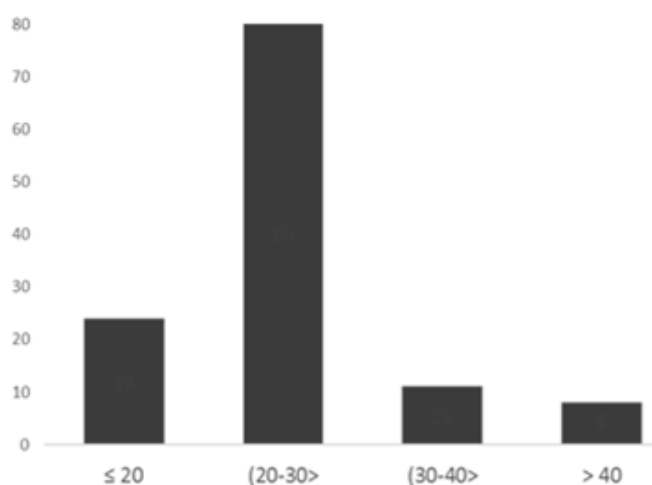
Próba badawcza była zróżnicowana pod względem płci i wieku. 56% respondentów stanowiły kobiety, a 44% mężczyźni. Podział respondentów ze względu na płeć przedstawiony jest na rys. 20.5.

Rys. 20.5 Podział respondentów ze względu na płeć

Źródło: opracowanie własne

Zróżnicowanie ankietowanych ze względu na wiek przedstawione jest na rys. 20.6. Dane dotyczące podziału ankietowanych ze względu na płeć i wiek pozyskane zostały z wyników ankiety, gdyż badanie płci i wieku było częścią kwestionariusza. Wiek jednej piątej uczestników badań wyniósł 20 lub mniej lat. Najliczniejszą grupę utworzyły osoby w wieku od powyżej 20 i do 30 roku życia (65%). Osób mających więcej niż 30 lat i do 40 roku życia było 9%. Pozostałych osób – powyżej 40 roku życia – było 6% wszystkich respondentów.

Rys. 20.6 Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne

20.4 ZAGROŻENIA FACEBOOKA

Respondenci mogli własnymi słowami opisać swoją opinię, odczucia, obserwacje i spostrzeżenia na temat zagrożeń związanych z Facebookiem. Ankietowani zwrócili uwagę przede wszystkim na hejt w sieci, zatem umieszczanie obraźliwych treści, zdjęć, haseł, komentarzy lub filmików na temat danej osoby, grupy społecznej lub politycznej. Podkreślono, iż hejtowanie osoby mogą mieć problem z niską samooceną czy brakiem akceptacji. Respondenci podkreślili, iż można spotkać się z wieloma przypadkami obrażania, wyzywania, a nawet grupowego znęcania się psychicznie nad daną osobą. Według wielu

badanych Facebook jest miejscem szerzenia się nienawiści i urażania uczuć innych. Przemoc słowna, wulgaryzmy, wyśmiewanie i umieszczanie negatywnych komentarzy są zachowaniem, które jest powszechne na Facebooku.

Kolejnym aspektem jest niska ochrona prywatności, nadużywanie danych osobowych oraz informacji na temat danej osoby, a także łatwość kreowania fałszywej tożsamości, wykorzystywanie informacji na temat danej osoby w sposób krzywdzący oraz inne oszustwa. Może zdarzać się również tak, że upubliczniane są treści lub zdjęcia z prywatnych wiadomości, które mogą doprowadzić do znieważenia danej osoby, nieporozumień, wyśmiewania, a nawet rozpadu przyjaźni lub związków. Poza tym, niezwykle istotna jest kwestia bezpieczeństwa. Z powodu panującego trendu na umieszczanie informacji na temat tego, gdzie jest się w danym momencie, ogólne bezpieczeństwo spada. Takie informacje są przydatne i mogą być wykorzystywane przez osoby trzecie do szantażowania, kradzieży, a nawet włamywania się do domu, gdy domownik oznajmił w sieci, że jest na wakacjach. Kolejnym elementem jest permanentna kontrola czasu, jaki użytkownicy spędzają na Facebooku; miejsc, które odwiedzają oraz profili, które lajkują. Niektórzy ankietowani wskazali na niebezpieczeństwo pedofilii.

Kolejnym zagrożeniem jest brak kontroli nad zdjęciami, filmami lub treściami postów, które pojawiają się na Facebooku. Podkreślić należy fakt umieszczania niestosownych lub kompromitujących zdjęć lub filmików dotyczących danej osoby. Jest to element przemocy wirtualnej, z powodu której ofiary cierpią psychicznie, samookaleczają się, a nawet popełniają samobójstwa. Facebook jest miejscem, gdzie można tworzyć niekorzystny wizerunek danej osoby lub rozpowszechniać nieprawdziwe informacje. Można również podszyć się pod daną osobę lub ukraść jej wizerunek. Co więcej, do profilu danej osoby dostęp mają nie tylko jej znajomi, ale również inne osoby, co wiąże się z ryzykiem obserwowania profilu przez niepożądane osoby. Duży odsetek osób jako zagrożenie wymienił właśnie cyberprzemoc. Według Podlewskiej J., cyberprzemoc polega na stosowaniu przemocy za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, czyli komunikatorów, stron internetowych, blogów, czatów, mediów społecznościowych, a także SMS-ów i MMS-ów [11]. Autorka podkreśla, iż swobodny przepływ treści oraz wymienianie opinii, myśli i technologii stwarza możliwość dla wykroczeń i przestępczych działań. Anonimowość w sieci daje poczucie bezkarności. Cyberprzemoc często wydaje się nie być groźna ze względu na jej specyficzny wirtualny charakter, jednakże w rzeczywistości jest bardzo dużym zagrożeniem. Sprawcy często mogą nawet nie zdawać sobie sprawy, iż ich działania wykraczają poza prawo [11]. Początkowo, cyberprzemoc dotyczyła jedynie tekstów wysyłanych drogą internetową lub za pośrednictwem telefonów i definiowana była jako umyślna i wielokrotnie powtarzająca się krzywda z powodu otrzymywania tekstu elektronicznego wpływającego negatywnie na odbiorcę [10]. Współcześnie przemoc dotyczy również filmów, zdjęć, wiadomości głosowych oraz innej aktywności z wykorzystaniem urządzeń mobilnych i Internetu. Ponadto duże zagrożenie stanowi nawiązywanie znajomości przez Internet, spoufalanie się z nieznanymi oraz przekazywanie osobistych informacji – zwłaszcza przez osoby niepełnoletnie. Należy również zwrócić uwagę

na akcje, które pojawiają się na mediach społecznościowych, tzw. „challenge” np. oblewanie się zimną wodą czy wypicie szklanki piwa naraz oraz inne zadania, po wykonaniu których „nominuje się” kolejne osoby. Są to naiwne i nieracjonalne zagrywki, które funkcjonują jak wirusy, docierając do ogromnej liczby osób. Osoby wyznaczone muszą wykonać zadanie, – często pod groźbą kary – co wiąże się z presją lub po prostu głupotą.

Duży odsetek badanych zauważył, iż w dużym stopniu przyzwyczajony jest do korzystania z Facebooka i odruchowo go sprawdza, tracąc dużo czasu na oglądanie nieistotnych treści. Zatem przez Facebooka traci się czas, który można przeznaczyć na istotne sprawy. Ankietowani przyznali, iż przebywając na Facebooku często traci się poczucie czasu. Poza tym, Facebook rozprasza i odciąga od codziennych obowiązków. Kolejnym elementem jest zagrożenie dla bezpośrednich relacji międzyludzkich. Zamiast kontaktować się ze sobą osobiście użytkownicy wolą kontakt wirtualny, spędzając czas w sztucznym świecie. Relacjonują całe swoje życie na Facebooku zamiast je przeżywać. Respondenci zwrócili uwagę na wirtualne emocje, które zastępują te prawdziwe. Media społecznościowe przyczyniają się do przeniesienia relacji międzyludzkich z prawdziwego życia do Internetu. Ankietowani wymieniali również jako zagrożenie cyfryzację społeczeństwa. Często zdarza się tak, zwłaszcza wśród młodych osób, iż chęć pozostania przed komputerem wygrywa ze spotkaniami ze znajomymi lub spędzaniem czasu w realnym świecie. Człowiek coraz bardziej zamyka się na drugiego człowieka. Ponadto, w trakcie rozmów lub konwersacji na Facebooku czasami dochodzi do nieporozumień w wyniku braku przekazów niewerbalnych.

Należy również poruszyć kwestię samooceny i wizerunku. Bardzo często bywa tak, iż zdjęcia, które umieszczane są na Facebooku, zwłaszcza profilowe, poddane są retusowaniu, edycji lub innej obróbce. Na swoim profilu facebookowym ludzie starają się wyglądać jak najkorzystniej. Niestety, często osoby młode nie zdają sobie sprawy ze sztuczności oglądanych zdjęć i czują się gorsze od ich idoli lub kolegów. Skutkiem tego jest spadek samooceny, zaburzenie poczucia własnej wartości i popadanie w kompleksy. Dyskomfort psychiczny z jakim borykają się, zwłaszcza młodzi ludzie, z powodu ich prezentacji w sieci jest bardzo dużym zagrożeniem. Jeden z ankietowanych napisał: „rośnie liczba narcyzów opływających w samozachwycie (sic!)”. To zdanie doskonale oddaje sedno jednego z największych zagrożeń Facebooka, ponieważ jak najlepsza prezentacja swojej osoby i stworzenie pożądanego wizerunku jest, z punktu widzenia bardzo dużej liczby użytkowników, podstawą funkcjonowania w świecie wirtualnym. Co więcej, chcąc dorównać innym w wyglądzie, być ładniejszym, szczuplejszym, bardziej atrakcyjnym młodzi ludzie (choć nie tylko) często dopuszczają się zachowania, które ma bardzo negatywny wpływ na ich stan materialny, zdrowie, a nawet życie. Wymienić w tym momencie należy wydawanie pieniędzy na markowe ubrania, gadżety, kosmetyki w celu wzbudzenia większego zainteresowania, szacunku i zdobycia większej liczby lajków. Ponadto, w celu poprawy wyglądu i sylwetki, stosuje się diety, głodówki, wyczerpujące ćwiczenia, co może skutkować licznymi dolegliwościami oraz chorobami ciała i duszy (np. anoreksja, bulimia). Niestety, pozornie nieszkodliwe kreowanie wizerunku na Facebooku może mieć tragiczny wpływ na daną osobę, jak i osoby obserwujące jej profil.

Wielu badanych odniosło się również do zagrożeń dla nieletnich użytkowników. Młodzi mają dostęp do treści, zdjęć i filmów często nieodpowiednich dla ich wieku, które same pojawiają się na tablicy facebookowej. Ponadto, są podatni na panujące mody oraz akcje, które mogą negatywnie wpływać na psychikę oraz zachowanie. Niebezpieczne są również rozmowy z nieznanymi lub wysyłanie im swoich zdjęć, mieszkania lub sprzętu domowego. Respondenci odnieśli się również do sfery pracy. Facebook stwarza możliwość kontroli życia prywatnego przez pracodawcę. Nieodpowiednie posty mogą być również powodem zwolnień z pracy. Pracodawcy często używają Facebooka do sprawdzania potencjalnego pracownika i podejmowania decyzji o przyjęciu go na podstawie zdjęć i postów. Na rys. 20.7 przedstawiony jest screen fragmentu strony Internetowej przedstawiający przykładowe odpowiedzi respondentów na pytanie otwarte ankiety Internetowej.

Rys. 20.7 Screen fragmentu strony Internetowej przedstawiający przykładowe odpowiedzi respondentów na pytanie otwarte ankiety Internetowej

Źródło: [13]

PODSUMOWANIE

Postęp techniczny w obszarze mediów społecznościowych pozwala zaoszczędzić czas oraz pieniądze współczesnemu człowiekowi, a także ułatwić wykonywanie codziennych czynności, komunikację i kontakty międzyludzkie. Jednakże jak każdy wynalazek, innowacja oraz nowoczesne rozwiązanie, tak i social media niosą za sobą zagrożenia, niebezpieczeństwa i negatywne skutki. Dzięki wynikom badań dotyczących Facebooka zidentyfikowany został ogrom zagrożeń, które powoduje badane medium społecznościowe.

Respondenci potrafili zidentyfikować bardzo dużą liczbę zagrożeń, które związane są z korzystaniem z Facebooka. Należały do nich hejtowanie, obrażanie, wyśmiewanie, znęcanie się psychiczne, urażenie uczuć i przekonań innych osób. Wielu ankietowanych zwróciło uwagę właśnie na cyberprzemoc. Następnie pojawiały się problemy z niską samooceną i brakiem akceptacji, słaba ochrona prywatności, kreowanie fałszywej tożsamości, wykorzystywanie danych osobowych oraz informacji na temat danej osoby. Co więcej, wymieniano również upublicznianie treści rozmów prywatnych, znieważanie, rozpad przyjaźni czy związków. Kolejnymi wymienianymi problemami był brak kontroli nad zdjęciami, filmami lub treściami, które pojawiają się w sieci. Ponadto, wspomniano o kompromitacji danej osoby, której następstwem mogą być zamknięcie w sobie, problemy psychiczne, a nawet samookaleczenie czy samobójstwo. Badani podkreślali również obserwowanie i kontrolę danej osoby, uzależnienie od Facebooka czy organizowanie naiwnych

akcji, które powtarzane są przez kolejne osoby i krążą w sieci niczym wirusy. Następnie, zwrócono uwagę na zagrożenie bezpośrednich relacji międzyludzkich przez ucieczkę w świat wirtualny, wirtualne emocje, cyfryzację społeczeństwa i rozwój społecznej generacji. Kolejnym istotnym problemem jest nieustanne dążenie do poprawy swojego wizerunku i prezentacji w sieci, które staje się po prostu niezdrowe i szkodliwe dla mentalności zwłaszcza młodych ludzi, a w niektórych przypadkach dla zdrowia fizycznego. Respondenci zwrócili również uwagę na kontrolę życia prywatnego przez pracodawców, co może przyczynić się do kłopotów lub nawet zwolnienia z pracy.

Wyniki i wnioski z badań umożliwiły pozyskanie nowej wiedzy związanej z zagrożeniami oraz negatywnym wpływem aktywności na Facebooku. Zidentyfikowanie i opisanie zagrożeń powinno wpłynąć na zwiększenie świadomości użytkowników na temat niebezpieczeństw towarzyszących popularnym social media, korzystanie z nich w bardziej bezpieczny i rozsądny sposób oraz zwracanie większej uwagi na wpływ swoich działań w sieci na uczucia i zdrowie innych osób poruszających się w wirtualnym świecie.

PODZIĘKOWANIA

Artykuł jest wynikiem badań realizowanych w Instytucie Inżynierii Produkcji na Wydziale Organizacji i Zrządzania Politechniki Śląskiej, i powstał w ramach pracy statutowej BK-214/ROZ3/2017 (13/030/BK_17/0027) nt. Sposoby i środki doskonalenia produktów i usług na wybranych przykładach.

LITERATURA

1. L.F. Bright, S.B. Kleiser, S.L. Grau. „Too much Facebook? An exploratory examination of social media fatigue,” *Computers in Human Behavior*, Elsevier, Vol. 44, 2015.
2. K. Fabjaniak-Czerniak. „Internetowe media społecznościowe jako narzędzie public relations,” *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych niepewności* (red.) K. Kubiak, Warszawa: Wyższa Szkoła Promocji, 2012.
3. Facebook. Pobrano z: facebook.com, [Dostęp: 25.06. 2017].
4. Facemash. Pobrano z: <http://thesocialnetwork.wikia.com/wiki/Facemash>, [Dostęp: 25.06 2017].
5. Forbes. Pobrano z: www.forbes.com, [Dostęp: 25.06.2017.]
6. J.J. Jussila, H. Kärkkäinen. H. Aramo-Immonen. „Social media utilization in business-tobusiness relationships of technology industry firms,” w: *Computers in Human Behavior*, Vol. 30, 2014.
7. Marketing Biznes. Pobrano z: www.marketingbiznes.pl, [Dostęp: 25.06 2017.]
8. J. Nowakowska. „Globalne trendy, lokalne pieniądze,” *Media & Marketing*, 2010, 20.
9. „Original layout and name of Thefacebook, 2004” Pobrano z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Facebook#/media/File:Thefacebook.png>, [Dostęp: 25.06.2017].
10. J. Patchin, S. Hinduia. „Bullies move beyond the schoolyard: A preliminary look at cyberbullying,” *Youth Violence and Juvenile Justice*, Vol. 4, 2/2006, Denton (USA), 2006.

11. J. Podlewska. „Odpowiedzialność prawna za cyberprzemoc w stosunku do nieletnich,” *Dziecko krzywdzone*, Vol. 8, nr 1 (26): Cyberprzemoc, Warszawa 2009.
12. PointIT. Facebook Pro. Pobrano z: www.facebookpro.pl, [Dostęp: 25.06.2017].
13. ProfiTest. Pobrano z: www.profitest.pl, [Dostęp: 25.06.2017].
14. Słownik Języka Polskiego Pobrano z: www.sjp.pwn.pl, [Dostęp: 10.06.2017].
15. „Top 10 Social Networking Sites by Market Share of Visits,” Pobrano z: www.dream-grow.com, [Dostęp: 10.06.2017].
16. Wirtualna Polska. Pobrano z: www.tech.wp.pl, [Dostęp: 25.06.2017].

ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z POSTĘPEM TECHNIKI NA PRZYKŁADZIE FACEBOOKA

Streszczenie: W artykule przedstawiono wybrany wycinek wyników badań ankietowych dotyczących Facebooka. Badania poruszały tematykę aktywności i postawy użytkowników wspomnianego medium społecznościowego. Ze względu na obszerność przeprowadzonych badań w niniejszym artykule zaprezentowano i mówiono jedynie fragment ankiety dotyczący zagrożeń Facebooka. Wyniki badań dostarczyły nowej wiedzy na obszarze zagrożeń, niebezpieczeństw i negatywnych skutków postępu technicznego na przykładzie badanego medium społecznościowego.

Słowa kluczowe: Facebook, zagrożenia postępu techniki, cyberprzemoc, zagrożenia

THREATS RELATED TO TECHNOLOGICAL PROGRESS IN THE EXAMPLE OF FACEBOOK

Abstract: The article presents a chosen part of the survey research on Facebook. The research focused on activities and attitudes of the mentioned social medium users. Due to the breadth of the conducted research, the article shows and discusses only an extract of the survey concerning threats of Facebook. The results have provided new knowledge in the area of threats, dangers and negative effects of the technological progress in the example of the studied social medium.

Key words: Facebook, threats of technological progress, cyberbullying, threats

Mgr Kinga STECUŁA
Politechnika Śląska
Wydział Organizacji i Zarządzania
Instytut Inżynierii Produkcji
ul. Roosevelta 26-28, 41-800 Zabrze
e-mail: Kinga.Stecula@polsl.pl

Data przesłania artykułu do Redakcji: 27.06.2017
Data akceptacji artykułu przez Redakcję: 31.07.2017